

ПОПУЛЯРИЗАЦИЯ ФОРМ КУЛЬТУРНОГО САМОВЫРАЖЕНИЯ ДУХОВОГО ИСКУССТВА В КОНТЕКСТЕ БЕЛОРУССКО-ПОЛЬСКОГО ТВОРЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА¹

*Дариуш Адам Ледзион (Dariusz Adam Ledzion),
заслуженный работник культуры Республики Польша;
магистр педагогических наук,
кавалер Почетного знака
ассоциации духовых оркестров Республики Польша,
директор и дирижер молодежного духового оркестра
Дома культуры города Лобеза*

Muzyka łączy narody. W Polsce mówi się także – muzyka łagodzi obyczaje. Ta idea jest konsekwentnie stosowana przez gminę Łobez w rozwijaniu międzynarodowej współpracy kulturalnej. Dotyczy to zwłaszcza współpracy w dziedzinie muzyki jako, że muzyczna, amatorska działalność artystyczna rozwija się w Łobzie najbardziej dynamicznie ze względu na tradycje i uwarunkowania lokalne.

Gmina Łobez² położona jest w centralnej części województwa zachodniopomorskiego, w odległości 105 km od granicy z Niemcami i 70 km od wybrzeża Bałtyku. Gmina zajmuje obszar 228 km².

Centrum kulturalne Łobza stanowi Łobeski Dom Kultury³, do którego na stałe zajęcia uczęszcza 334 dzieci, młodzieży oraz dorosłych. To właśnie Łobeski Dom Kultury, w ścisłej współpracy z samorządem lokalnym podejmuje główne działania w zakresie rozwoju współpracy międzynarodowej.

Od 1946 roku działa w Łobzie Orkiestra Dęta⁴. Od 1984 roku nieprzerwanie działa Kapela Ludowa «Łobuziacy»⁵ od 1996 r.

¹ Стаття публікується в авторській редакції.

² Gmina Łobez znajduje się w środkowej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie łobeskim, położona na Wysoczyźnie Łobeskiej i Pojezierzu Drawskim. Siedzibą gminy jest miasto Łobez. Według danych z 31 grudnia 2016 r. gmina miała 14 276 mieszkańców. Gmina stanowi 21,4% powierzchni powiatu.

³ Łobeski Dom Kultury w Łobzie (obecnie 2017 r. ul. Niepodległości 52, powołany 22.07.1973 r., wcześniej od 1956 r. działał jako Powiatowy Ośrodek Kultury w Łobzie ul. Bieruta 19 (obecnie ul. Niepodległości 21, gdzie mieści się kompleks handlowy). Od lutego 1995 r. do chwili obecnej dyrektorem placówki jest Dariusz Ledzion.

⁴ Orkiestra Dęta w Łobzie powstała w 1946 r. Jej pierwszym kapelmistrzem był Julian Słodziński. Istniała też pod nazwą Łobeska Orkiestra Dęta. Od 1998 r. zmienia swoją nazwę na Młodzieżowa Orkiestra Dęta Łobeskiego Domu Kultury. W 2017 r. laureat Wo-

Łobeski Dom Kultury uczestniczy w Polsko-Niemieckim Festiwalu Młodzieży⁶ organizowanym przez Euroregion Pomerania. Ponadto w ramach działalności Łobeskiego Domu Kultury prowadzone są zajęcia z grupami: tanecznymi, teatralnymi, recytatorskimi, wokalnymi, plastycznymi, oraz nauka gry na instrumentach muzycznych.

Posiadając taki potencjał artystyczny władze samorządowe Łobza i kierownictwo Łobeskiego Domu Kultury podjęły działania w kierunku nawiązania z partnerami zagranicznymi współpracy międzynarodowej, która pozwoliłaby z jednej strony promować polską kulturę i dorobek Łobza poza granicami kraju, a z drugiej umożliwiałaby czerpanie z dorobku miast partnerskich i wzbogacenie własnej działalności artystycznej.

Już w 1997 roku podpisano pierwszą umowę o współpracy partnerskiej pomiędzy gminą Łobez a niemiecką gminą Affing⁷. Niedługo potem, w 2000 roku podobną umowę podpisano z gminą Svalöv⁸ ze Szwecji. W 2001 roku nawiązano współpracę, a w 2003

jewódzkiego Przeglądu Orkiestr Dętych w Łobzie oraz pierwsze miejsce w kategorii orkiestr dętych na XXI Międzynarodowym Festiwalu Orkiestr Dętych i Big Bandów w Łobzie. Obecnie (2017 r.) liczy 36 muzyków z czego 80% to dzieci w wieku 10–16 lat. 15% to młodzież w wieku 17–24 lata 5% osoby pow. 26 lat. Najstarszym muzykiem jest Kazimierz Malicki-sakshorn baryton, najmłodszym natomiast jest Maciej Szatan-klarnet. Z orkiestrą występują dwie grupy mażorettek. Dariusz Ledzion Osobowość w kontekście socjologiczno-kulturowych procesów. Problematyka pracy z młodzieżową orkiestrą dętą (na przykładzie młodzieżowej orkiestry domu kultury w Łobzie). Mińsk 2015 r. s. 280–291. Dariusz Ledzion Naukowe prace tom 13 Edukacyjna rola orkiestry dętej (na przykładzie orkiestry dętej w Łobzie: dyrygenci, muzycy, instruktorzy, kapelmistrzowie latach 1945–1995) Iwanowo 2015 r. s. 66–73. Dariusz Ledzion. Kultura odkryty format Edukacyjna rola orkiestry dętej (na przykładzie orkiestry dętej w Łobzie: dyrygenci, muzycy, instruktorzy, kapelmistrzowie latach 1995–2015) Mińsk 2015 r. s. 135–141. Dariusz Ledzion. Zwierciadło Etnologiczne nr 3. Orkiestry dęte w kulturze europejskiej pod red. Bogdana Matławskiego. Historia Łobeskiej Orkiestry Dętej w latach 1946–2014. Szczecin 2014 r. s. 59–64.

⁵ Kapela powstała wiosną 1984 r. Zob. więcej Dariusz Ledzion Zespoły Ludowe w Łobzie w latach 1980–2014 r. Kapela Ludowa „Łobuziaczy» kalendarium. Mińsk 2014. Zbór naukowych prac z VIII Międzynarodowej naukowej konferencji 25–27.04.2014 r.

⁶ W roku 1993 powstał w Szczecinie Komunalny Związek Miast i Gmin «Euroregion Pomerania który od 1996 r. jest również organizatorem Polsko-Niemieckich Festiwali Młodzieży. Zob. też. <http://www.pomerania.org.pl>

⁷ Affing- Niemcy, powiat Aichach region Bawaria. Umowa przyjaźni pomiędzy gminami Affing- Łobez została podpisana w Łobzie w dniu 7.05.1997 r. Umowę podpisali Burmistrz Gminy Affing Helmut Tränk, Burmistrz Miasta i Gminy Łobez Jan Szafran. Miejscowość oddalona od Łobza 838 km. W 2017 r. podczas Dni Łobza 50 osobowa delegacja gminy Affig odwiedziła gminę Łobez z okazji rocznicy 20 lat współpracy pomiędzy gminami.

⁸ Porozumienie o współpracy pomiędzy gminą Łobez a gminą Svalöv podpisane zostało 14.01.2000 r. Przyjacielska znajomość została nawiązana już w 1996 r. i zaowocowała wieloma nieformalnymi kontaktami i spotkaniami, sfinalizowanymi zawarciem umowy

podpisano umowy o współpracy partnerskiej z zaprzyjaźnionymi samorządami Kedainiai⁹ (Litwa) oraz Paikuse¹⁰ (Estonia). W 2010 r. podpisana kolejną umowę partnerską z partnerem niemieckim z miastem Wiek¹¹. Kolejnymi gminami z którymi Gmina Łobez podpisała umowy partnerskie nie są członkami Unii Europejskiej a są nimi Miasto Guča. Umowę podpisano w 2010 r.¹². W 2011 r. została podpisana umowa partnerska z miastem Istra¹³. Ponadto

partnerskiej. Partnerstwo opiera się nie tylko na kontaktach kulturalnych, sportowych i artystycznych, ale także gospodarczych, które nierzadko wykraczają poza poziom władz samorządowych.

Gmina Svalöv położona jest w Skanii w południowej Szwecji w pobliżu Helsinborga i Malmö. Obszar 390 km² zamieszkuje 13 tys. mieszkańców. Oprócz Svalöv (3 tys. mieszkańców), siedziby władz samorządowych, w gminie znajdują się także miasta: Billeberga, Kågeröd, Röstånga, Tågarp i Teckomatorp.

⁹ Kedaniai okręg Kowno-Litwa. Umowa przyjaźni po między miastami Kedaniai-Łobez została podpisana w Łobzie w dniu 9.10.2002 r. Umowę podpisali Zastępca Mera Rejonu Kedaniai Algimantas Dagus, Starosta miasta Kedaniai Antanas Bružas, Burmistrz Miasta i Gminy Łobez Halina Szymańska oraz Zastępca Przewodniczącego Rady Miejskiej w Łobzie Józef Misiun. Umowa obejmuje 5 punktów, punkt 2 brzmi Za szczególnie ważne obie strony ustalają, podpunkt 3 wymianę kulturalną i artystyczną, podpunkt 4 wymianę publikacji, podpunkt 7 spotkania młodzieży. Miejscowość oddalona od Łobza 820 km. W 2017 r. Odbyły się wspólne projekty po obu stronach granicy. Młodzieżowa Orkiestra Dęta Łobeskiego Domu Kultury koncertowała w dniach 8-10.10.2017 r. z okazji 645 rocznicy praw miejskich miasta Kedaniai. Zob. więcej (cz.b.) Koncertowali na Litwie Kurier Szczeciński 19.09.2017 r. s. 4. W 2017 r. Gminy będą obchodziły 15-lecie współpracy.

¹⁰ Gmina Paikuse w Estonii. Miejscowość oddalona od Łobza 1196 km. Umowa partnerska między gminami Paikuse i Łobez została podpisana w Łobzie w dniu 23.05.2003 r. Umowę podpisali Burmistrz gminy Paikuse Kuno Erkmann, Przewodniczący Rady Gminy Paikuse Hans Sibris, Burmistrz Łobza Marek Romejko i Zastępca Przewodniczącego Rady Miejskiej w Łobzie Jan Piłat. Umowa obejmuje 5 punktów, punkt 2 brzmi Za szczególnie ważne obie strony ustalają, podpunkt 3 wymianę kulturalną i artystyczną, podpunkt 4 wymianę publikacji, podpunkt 7 spotkania młodzieży. W 2017 r. podczas Dni Łobza koncertował 20 osobowy w chór «Sirelli» oraz 2 osobowa delegacja Gminy Paikuse w osobach Kuno Erkmann- burmistrz Paikuse, Marika Valter-członek delegacji.

¹¹ Umowa partnerska między gminami Wiek i Łobez została podpisana w Łobzie w dniu 24.05.2008 r. Umowę podpisali Burmistrz Wiek Petra Harder, zastępca Burmistrza Wiek Helmut Linke, Burmistrz Łobza Ryszard Sola oraz Przewodnicząca Rady Miejskiej w Łobzie Elżbieta Kobiąłka. Miejscowość oddalona od Łobza 364 km. Rokrocznie są realizowane wspólne projekty po obu stronach granicy. W 2017 r. zrealizowano 5 projektów (4 projekty w Łobzie i 1 projekt w Wiek).

¹² Guča miasteczko w Serbii powiat Lucany. Umowa partnerska między Gminą Lucany, MZ Guča i Gminą Łobez została podpisana w Łobzie w dniu 31.05.2010 r. Umowę podpisali Mirosław Radojčić Wójt gminy Guča, Volkman Ogranic Przewodniczący Rady Miejskiej Lucani, Burmistrz Łobza Ryszard Sola, Przewodnicząca Rady Miejskiej w Łobzie Elżbieta Kobiąłka. Miejscowość oddalona od Łobza 1642 km. Rokrocznie odbywają się wspólne wymiany kulturalne po obu stronach granicy. W 2017 r. 54 osobowa delegacja tej gminy uczestniczyła w obchodach Dni Łobza, a 20 osobowa delegacja gminy Łobez uczestniczyła w 57 Festiwalu Trębaczy w Guči.

¹³ Umowa o współpracy pomiędzy miastem Istra w obwodzie Moskiewskim Federacji Rosyjskiej a miastem Łobez w Rzeczypospolitej Polskiej została podpisana w Istrze w dniu 12.06.2011 r. Umowę podpisali Szef miasta Istra J.W. Sawieliew, Burmistrz Łobza Rys-

Łobeski Dom Kultury podpisał również umowy partnerskie¹⁴ z którymi realizuje międzynarodowe projekty.

Znakomitym przykładem praktycznej realizacji podpisanych umów są organizowane przez Łobeski Dom Kultury przy współpracy Gminy Łobez i Starostwa Powiatowego w Łobzie festiwale, imprezy kulturalne takie jak: Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych i Big Bandów¹⁵, Festiwal Kapel Podwórkowych¹⁶. Międzynarodowy Konkurs Instrumentalistów¹⁷, Jarmark Wielkanocny «Łobesko Baba Wielkanocna-Wielkanocne Spotkana z

zard Sola, Umowa obejmuje 7 punktów. Punkt 1 Współpraca w dziedzinie kultury podpunkt 1 brzmi. Strony będą przyczyniać się do rozwoju więzi między ich regionami w dziedzinie kultury, nauki, oświaty i sportu, do rozszerzania kontaktów między organizacjami społecznymi, młodzieżowymi i związkami twórczymi. Miejscowość oddalona od Łobza 1646 km.

¹⁴ Miasto Grimmen w Niemczech, powiat Schwerin region Pomorze Przednie. Umowa została zawarta w Grimmen w dniu 6.04.2001 r. Umowę podpisali dyrektor Łobeskiego Domu Kultury w Łobzie Dariusz Ledzion, dyrektor Młodzieżowej Orkiestry Dętej miasta Grimmen Bernd Kunze. Miejscowość oddalona od Łobza 284 km .

Miasto Drniš w Chorwacji, powiat Szybenik region Dalmacja. Umowa została podpisana w Łobzie 27 maja 2002 r. Umowę podpisali dyrektor Łobeskiego Domu Kultury w Łobzie Dariusz Ledzion, Prezydent Miejskiej Orkiestry Dętej miasta Drniš Josip Barisič. Miejscowość oddalona od Łobza 1656 km.

Miasto Kedainiai na Litwie, Umowa podpisana w Kiejdanach w dniu 21.02.2006 r. Umowę podpisali dyrektor Łobeskiego Domu Kultury w Łobzie Dariusz Ledzion, dyrektor Szkoły Muzycznej w Kedainiai Petras Labeckis.

¹⁵ Inauguracja Majowych Spotkań Orkiestr Dętych miała miejsce w 1995 r. Od 1996 Majowe Spotkania stały się okazją do przeprowadzenia Wojewódzkich Przeglądów Orkiestr Dętych. W 1997 r. Majowe Spotkania wykroczyły poza ramy województwa i przekształciły się w Regionalny Przegląd Orkiestr Dętych. Od 1998 r. w festiwalu oprócz orkiestr wzięły udział również big-bandy. Od 1999 r. festiwal urósł do rangi międzynarodowej i zmienia nazwę na Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych i Big Bandów. W roku 2005 formuła festiwalu została rozbudowana o nowy element, który pozwolił na rywalizację zaprzyjaźnionych orkiestr nie tylko na niwie kulturalnej, ale i sportowej. Również nazwa corocznej imprezy zyskała nowe brzmienie: «Muzyka i Sport – Warsztaty Integracyjne», co pełniejszy sposób oddaje charakter i cel przyświecający jej organizatorom. W nowo wybudowanej hali sportowo-widowiskowej w Łobzie odbyły zawody sportowe w kilku dyscyplinach z udziałem młodych muzyków z Polski i zagranicy. W 2017 r. odbyła się XXI edycja festiwalu. Zob. też. A. Hrycaj, Majowe Spotkania Orkiestr Dętych i Big Bandów w Łobzie w latach 1995–2006 – badanie wpływu kulturotwórczego na mieszkańców miasta, praca mgr, Pomorska Akademia Pedagogiczna w Słupsku, Słupsk 2006 r. Mateusz Sarnowski Uniwersytet Szczeciński Katedra Edukacji Artystycznej Kultura muzyczna Łobza w pierwszej dekadzie XXI wieku. Praca magisterska napisana pod kierunkiem dr hab. prof. US Benjamin Vogla Szczecin 2010 r., s. 51–59.

¹⁶ Pierwsza edycja odbyła się 2002 r. Organizator Łobeski Dom Kultury. Miejsce imprezy scena plenerowa na starym boisku przy ul. Niepodległości w Łobzie. Ostatnia edycja odbyła się 2015 r. miejsce imprezy parking przy Łobeskim Domu Kultury ul. Niepodległości 52.

¹⁷ W 2017 r. odbyła się piąta edycja.

Folklorem»¹⁸, Dni miasta Łobza¹⁹, Dożynki. W imprezach tych bierze udział młodzież wszystkich gmin partnerskich. Nie bez znaczenia są również realizowane projekty wymiany młodzieży.

Są to ogromne przedsięwzięcie organizacyjne. Łobeski Dom Kultury, Gmina Łobez oraz Starostwo Powiatowe w Łobzie pozyskuje corocznie na realizację zadań środki finansowe z funduszy PHARE CBC, Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Polsko Niemieckiej Współpracy Młodzieży, Fundusz Małych Projektów Interreg IVA, Interreg VA, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży oraz z krajowych instytucji takich jak Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.

Wielostronne kontakty międzynarodowe Łobeskiego Domu Kultury umożliwiają promowanie polskiej kultury i amatorskiego ruchu artystycznego poprzez udział łobeskich zespołów muzycznych w wielu projektach europejskich realizowanych nie tylko w gminach partnerskich.

Młodzieżowa Orkiestra Dęta Łobeskiego Domu Kultury miała okazję koncertować w 16 krajach (Niemcy, Francja, Szwecja, Estonia, Łotwa, Litwa, Białoruś, Rosja, Ukraina, Czechy, Węgry, Włochy, Watykan, Chorwacja, Serbia, Grecja. Także Kapela Ludowa «Łobuziaczy» odbyła szereg występów zagranicznych, w tym w Niemczech, Szwecji, Chorwacji, Litwie, Białorusi.

Punktem zwrotnym w kontaktach z Białorusią dla powiatu łobeskiego i gminy Łobez był rok 2006 r. w którym to roku Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Łobza została zaproszona na Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych Surmy 2006 w miejscowości Równe na Ukrainie. Tam poznała Miejską Orkiestrę Dętą miasta Pińsk²⁰ pod kierunkiem Walery Linko²¹. Znajomość ta

¹⁸ Pierwsza edycja odbyła się 19.03.2015 r. w restauracji «Tradycja»(obecnie w tym miejscu znajduje się market «Polo»). Pomysłodawcą jarmarku jest pani Nina Szuba. Współorganizator Starostwo Powiatowe w Łobzie. Rokrocznie odbywa się w Niedzielę Palmową. Od drugiej edycji impreza odbywa się w plenerze. Od czwartej edycji impreza poszerzona o «Wielkanocne Spotkania z Folklorem» organizator Łobeski Dom Kultury w Łobzie. W 2017 r. odbyła się już trzynasta edycja Łobeskiej Baby Wielkanocnej.

¹⁹ Pierwsze Dni Łobza odbyły się 1986 r.

²⁰ Miejska Orkiestra Dęta miasta Pińska powstała w 1997 r. Koncertowała na Ukrainie, w Rosji, Belgii, Francji, Polsce, Białorusi. W Łobzie podczas festiwalu orkiestr również w latach 2008, 2009, 2010, 2011 r.) dyrygent Walery Linko, od 2009 r. Michał Agijewicz.

²¹ Walery Linko ur. 23.11.1948 r. zm. 1.06.2009 r. w Pińsku.

bardzo szybko doprowadza do wspólnych projektów bo już w 2007 r. podczas Majowych Orkiestr Dętych i Big Bandów w Łobzie koncertuje orkiestr z Pińska zdobywając Gram Prix festiwalu²². W tym samym roku w miesiącu październiku Młodzieżowa Orkiestra Dęta Łobeskiego Domu Kultury występuje w Pińsku z okazji 910 rocznicy miasta Pińsk oraz 10-lecia Miejskiej Orkiestry Dętej miasta Pińsk²³. Kontakty pomiędzy partnerami coraz bardziej się zacieśniają co w rezultacie doprowadza do podpisania umowy partnerskiej po między Powiatem Łobeskim a miastem Pińsk. Podpisanie takiej umowy umożliwiło częstsze kontakty kulturalne zespołów z Pińska w Łobzie na Łobeskiej Babie Wielkanocnej, które gościliśmy w latach 2012, 2013, 2014²⁴. Rokrocznie delegacja powiatu łobeskiego uczestniczy w obchodach Dni Miasta Pińska²⁵.

Kontakty z każdym rokiem rozszerzają się o kolejne miejscowości. W 2012 r.²⁶ zespół «Ihumienskija Krynicy» Szkoły Sztuki Miasta Czerwień zostaje zaproszony na X Międzynarodowy Festiwal Kapel Podwórkowych w Łobzie i zdobywa Gram Prix festiwalu. Uwieńczeniem pobytu w Łobzie jest koncert w kościele w Łobzie w obecności arcybiskupa diecezji szczecińsko-kamieńskiej Andrzeja Dziegi. W 2014 r. Andrej Kalenik – cymbalista zdobywa pierwsze miejsce w kategorii instrumentalistów na Łobeskiej Babie Wielkanocnej Łobez 2014 r., a w 2016 r. duet Andiej Kalenik – cymbały i Wołodia Wiersan-bajan są laureatami festiwalu Łobeskiej Baby Wielkanocnej. W tym samym

²² Oprócz Miejskiej Orkiestry Dętej miasta Pińsk w festiwalu wzięły udział Orkiestra Dęta VIII Flotyli Obrony Wybrzeża ze Świnoujścia, Garnizonowa Orkiestra Dęta Sił Powietrznych z Koszalina, Orkiestra Dęta Elektrowni Dolna Odra, Młodzieżowa Orkiestra Dęta OSP z Płotów, Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Goleniowa, Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Drawską Pomorskiego, Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Łobza, Franciszkańska Orkiestra Dęta z Koszalina. Big Band ze Złocieńca, oraz zespoły Sprint Band, Woda, Lord i Still Blue.

²³ Na jubileusz została zaproszona również Miejska Orkiestra Dęta pod dyrekcją Romama Oleksiuka z miasta partnerskiego Istra- Rosja. Znajomość ta zaowocowała udziałem w Festiwalach Orkiestr Dętych w Istrze w latach 2008, 2009 Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Łobza pod batutą Dariusza Ledziona, oraz rewizytami na festiwalu orkiestr dętych w Łobzie Miejskiej Orkiestry Dętej miasta Istra w Łobzie w latach 2008, 2010. W 2011 r. miasta podpisują umowę współpracy.

²⁴ W 2014 r. wystąpił zespół pod nazwą Plesiki Suwenir.

²⁵ W 2017 r. trzy osobowa delegacja w składzie Wice Przewodniczący Rady Powiatu Ryszard Sola, Dyrektor Łobeskiego Domu Kultury w Łobzie Dariusz Ledzion, Grzegorz Kotwicki – członek delegacji, przedstawiciel łobeskich przedsiębiorców.

²⁶ Termin pobytu 2–7.08.2012 r.

roku kapela ludowa «Czerwieńskie Bałagory» występuje na w miesiącu wrześniu na Gminnych Dożynkach w Łobzie. W 2015 i 2017 r. na Łobeskiej Babie Wielkanocnej kapela ludowa «Czerwieńskie Bałagory» zdobywa pierwsze miejsce w kategorii kapele ludowe. Rewizytą jest wyjazd Kapeli Ludowej «Łobuziaczy» w miesiącu kwietniu 2017 r. do Czerwienia. W czerwcu 2016 r. wspólnie dwie kapele z Łobza i Czerwienia biorą udział w XIX Międzynarodowym Festiwalu Zespołów Ludowych w Postawach na Białorusi na którym to kapela Łobza zajęła III miejsce. Kontakty muzyczne zapoczątkowały udział młodych łobeskich malarzy w Międzynarodowym Plenerze Malarskim «Barwy Ziemi Ojczystej» w Czerwieniu w latach 2015, 2016²⁷. Miasto Czerwień również miejsce urodzin słynnego polskiego kompozytora twórcy opery polskiej Stanisława Moniuszki. To w tej miejscowości powstaje nowe muzeum poświęcone temu wybitnemu człowiekowi. Pisze nowemu muzeum gdyż eksponaty, które do tej pory były przechowywane w starej opuszczonej szkole wymagały natychmiastowego przeniesienia do nowego budynku. Z inicjatywy pana Bogdana Matławskiego, Jozefa Ratajczaka i Dariusza Ledziona, którzy w 2015 r. odwiedzili miasto Czerwień w październiku 2017 r. przekazali na ręce Aksany Kalenik gipsowy model popiersia Stanisława Moniuszki wykonany²⁸ przez rzeźbiarza Stanisława Motykę dyrektora Domu Kultury w Kamieniu Pomorskim.

Kolejnym miastem z którym Łobez nawiązał kontakty to Maładeczno. W mieście tym znajduje się Colage Muzyczne, w którym oprócz muzyków kształceni są również plastycy. W 2012 r. podczas wspólnej konferencji Bawarskiego Koła Młodzieży w Monachium i Euroregionu «Pomerania» w Szczecinie powstał pomysł zrealizowania wspólnych projektów plastycznych dla młodzieży. Pierwszy projekt odbył się w 2012 r. w Bawarii z udziałem dzieci z Niemiec i Polski. W 2013 r. odbyły się już dwa projekty w Polsce i w Niemczech z udziałem partnera trzeciego z Maładecznej²⁹. Projekty są realizowane corocznie raz po stronie

²⁷ W plenerach w każdym roku brało udział troje dzieci i opiekun – Jan Zarecki pracownik Łobeskiego Domu Kultury na stanowisku kierownika świetlic i organizacji imprez.

²⁸ Oryginał popiersia został wykonany dla Filharmonii Koszalińskiej odsłonięty został 9.05.2014 r. z okazji 195 rocznicy urodzin kompozytora.

²⁹ Termin projektu 12–22.08.2013 r. Tytuł projektu Ceramika. Malarstwo, czerpanie papieru, rzeźba – to, to co nas łączy. W projekcie wzięło udział 13 osób z Bawarii w tym 2 opiekunów, 13 osób z Łobza – Polska w tym 2 opiekunów i jeden tłumacz, oraz 12 osób z

polskiej raz po stronie Niemieckiej. W wiosną 2017 r. odbyło się seminarium przygotowawcze w miejscowości Maładeczno³⁰ podczas którego omówiono wspólne projekty w latach 2017, 2018.

Wróćmy do muzyki bo to ona w kontaktach wiedzie pierwszy miejsce jak już było nadmienione 2009 r. Młodzieżowa Orkiestra Dęta będąc na festiwalu w mieście Istra-Rosja poznała muzyków z miasta Stołpce z Białorusi dyrygentem których jest Aleksander Niczyparowicz. Znajomość ta zaowocowała wspólnymi projektami, które rozpoczęły się w 2012 r. i trwają do dnia dzisiejszego (2017 r.). Miasto Stołpce jest organizatorem konkursu instrumentalistów w którym od 2012 r. uczestniczy jury Dariusz Ledzion, a w latach 2013, 2014, 2015 instrumentalisci Łobeskiego Domu Kultury uczestniczą w konkursie. W latach 2013, 2014, 2015, 2016 r. orkiestry dęte miasta Stołpce uczestniczy w Międzynarodowym Festiwalu Orkiestr Dętych i Big Bandów w Łobzie. W 2017 r. grupa 20 osobowa muzyków instruktorów bierze udział w V Międzynarodowym Konkursie Instrumentalistów. Rewizytą jest udział 24–26.05.2013 r. Młodzieżowej Orkiestry Dętej Łobeskiego Domu Kultury w Łobzie na XXV Międzynarodowym Festiwalu Orkiestr Dętych «Majskij Walc» w Nieswieżu i Stołpcach³¹. Udział w festiwalu był przyczynkiem do odbycia tournée po Białorusi koncertując w Mińsku na Białoruskim Państwowym Uniwersytecie Kultury i Sztuki i w Kościele Czerwonym. Niedzielny wspólny koncert w Stołpcach z orkiestrą gospodarzy przy kaplicy oraz koncerty w miejscowościach Czerwień i Ługieszyn³². W 2017 r. 18–22.05 orkiestra z Łobza uczestniczy w III Międzynarodowym Festiwalu Orkiestr Dętych «Białoruskie Fanfary» w Baranowiczach. W niedzielę w miejscowym kościele muzycy z Łobza pożegnali się z mieszkańcami Baranowicz koncertując podczas mszy świętej.

Maładeczno- Białoruś w tym 3 opiekunów w tym kierowca. Koszt całkowity projektu 24 472, 19 zł. Dofinansowanie ze środków Polsko Niemieckiej Współpracy Młodzieży 18 063 zł. Koszt dojazdu grupy białoruskiej został dofinansowany w wysokości 1000 zł.

³⁰ Termin seminarium 30.04–2.05.2017 r. W seminarium uczestniczyli dwóch przedstawicieli Bawarii dwóch przedstawicieli z Maładeczno-Białoruś, oraz kierownik seminarium Dariusz Ledzion dyrektor Łobeskiego Domu Kultury w Łobzie- Polska.

³¹ W festiwalu wzięły udział 33 orkiestry z Białorusi, Polski, Litwy, Łotwy, Ukrainy, Rosji.

³² Zob. więcej Bogdan Matłowski *Rozważania o ewangelizacyjnej funkcji orkiestry dętej* [w] Radujcie się w Panu Szczecin 2014, s. 169–190.

Wszystkie dotychczasowe działania pozwoliły również rozpocząć współpracę naukową uczestnicząc w Międzynarodowych Konferencjach Naukowych organizowanych przez Białoruski Państwowy Uniwersytet Kultury i Sztuki w Mińsku oraz Łobeski Dom Kultury w Łobzie przy współpracy Uniwersytetu Szczecińskiego.

Wszystkie opisane działania nie były w tym artykule nie by możliwe bez zaangażowania się ludzi, których należy wymienić, a są nimi Aleksandr Karotiejew – profesor Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki w Mińsku, Aleksandr Łukaszenka dyrektor wydziału kultury w Pińsku (obecnie 2017 r. dyrektor Teatru w Pińsku), Aleksandr Niczyparowicz dyrygent orkiestr dętych w Stołpcach, Tadeusz Strużecki – profesor Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki w Mińsku, Wicekonsul w Ambasadzie Białoruskiej w Warszawie (obecnie 2017 r. emeryt), Aksana Kalenik dyrektor wydziału kultury w Czerwieniu, Oleg Siwy pracownik Biblioteki Narodowej w Mińsku, Edward Jankowski mieszkaniec Stołpc. Szczególne podziękowania należą się pracownikom Konsulatów Polskiego w Mińsku i Białoruskiego w Gdańsku za wielokrotne wydanie bezpłatnych kulturalnych wiz dla uczestników wymienionych projektów.

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ДЫЗАЙН ЯК ФОРМА КУЛЬТУРНАГА САМАВЫРАЖЭННЯ НАРОДА

Я. Ю. Ленсу,

*кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт
Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў*

Трэба прызнаць, што сёння становішча дызайну ў сферы культуры нашай краіны дастаткова няпэўнае. Дызайн як культурная з’ява ў нас, здаецца, існуе, а здаецца, і не. Усё больш становіцца вну, у якіх вядзецца падрыхтоўка дызайнераў, існуе ў нас Беларускі саюз дызайнераў, які ўваходзіць у Канфедэрацыю творчых саюзаў Беларусі. Здавалася б, чаго лепей? Але рэальная сувязь нашых дызайнераў з творчымі работнікамі іншых профіляў мастацтва дастаткова слабая. Больш таго, многія з іх, намінальна прызнаючы неабходнасць дызайну, у